

ONDERHOUDSCHECKS

PRAKTISCHE ADVIEZEN

KLEIN HERSTEL



## **INSPECTIERAPPORT 2021**

**Dakruiter  
Heerenwal 52 te Sloten**

### Objectgegevens

Object: Dakruiter  
Heerenwal 52 te Sloten  
Gemeente: DE FRYSKE MARREN  
Objectnummer: 0067.4044  
Monumentnummer: 33852

### Inspectieplan

Abonnee/Contactpersoon: St. tot Behoud van Rijksmonumenten 06 53 47 02 11  
De heer J. Belksma jellebelksma@me.com; voorzitter@stichtingbrm.nl

### Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Het exterieur is redelijk bereikbaar voor inspecties en goed bereikbaar voor reparaties. De toegankelijkheid van het interieur is redelijk

### Inspectiegegevens

Inspectie uitgevoerd door: P.D. van Vliet  
Datum inspectie: 3 november 2021

### Inleiding

Dit Inspectierapport is tot stand gekomen volgens de uniforme en onafhankelijke Inspectiemethode van de gezamenlijke provinciale Monumentenwachten. Het is bedoeld als leidraad voor het plegen van stelselmatig en periodiek onderhoud ter voorkoming van verval.

Deze inspectie heeft betrekking op de staat van onderhoud en de gebreken aan die delen van het object, die zichtbaar en op redelijke wijze veilig bereikbaar zijn. Niet-zichtbare delen c.q. verborgen gebreken zijn niet gecontroleerd. Er is geen diepgaand bouwkundig onderzoek uitgevoerd en ook geen asbestinventarisatie. Eventueel aangeven hoeveelheden zijn een globale inschatting, hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

### Algemeen

De staat van het casco is redelijk en de onderhoudsstaat is redelijk.

### Uitgevoerde werkzaamheden door Monumentenwacht

- Er zijn geen uitgevoerde werkzaamheden

### Verbruikte materialen

- Geen.

### **Prioriteitenlijst**


De belangrijkste aanbevolen werkzaamheden zijn hieronder samengevat, op volgorde van prioriteit. Daarna volgt op de volgende pagina een uitgebreide checklist, waarin alle onderdelen van het object zijn benoemd en gekwalificeerd, zo nodig voorzien van een toelichting met eventueel een hersteladvies.


Op onze website [www.monumentenwachtfryslan.nl](http://www.monumentenwachtfryslan.nl) kunt u handige informatie vinden, zoals onderhoudswijzers en duurzaamheidtips.

Voorafgaand aan de uitvoering van werkzaamheden adviseren wij u om bij de gemeente te informeren of hiervoor een vergunnings- of meldingsplicht geldt.

<b>Onderdelen</b>	<b>Rubriek</b>	<b>Technische staat</b>	<b>Termijn</b>
<i>Dakruiter</i>			
○ Veiligheidsvoorzieningen.	4.2	matig	1-3 jaar
○ Schilderwerken.	1.7.2/2.8	n.v.t.	1-3 jaar
○ Controle/ behandelen houtborende insecten.	2.1.1/3.2.1	n.v.t.	regelmatig

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Dakruiter
<b>1. GEVELS</b>			
<u>1.2 Gevels</u>			
1.2.2 <i>Natuursteen</i>			
Voorgevel (west)			
- gevelstenen (natuursteen)	G		
- lijst onder gevelstenen (natuursteen)	G		
- omlijsting ronde venster	G		
1.2.3 <i>Hout</i>			
Algemeen			
- gevelbekleding	G	Red cedar.	
Wanden onder spits			
- rabatwerk	G		
- overige wandbekleding	G		
- loodbeklede waterlijsten	G	Lichte plooiën in het lood door werking als gevolg van temperatuurwisselingen.	
<u>1.4 Vensters.</u>			
1.4.2 <i>Hout</i>			
Algemeen			
- kozijnen rond galmopeningen	G	Voor zover waarneembaar.	
- galmborden	R	Enkele openingen zijn opgevuld met plaatmateriaal.	
- rooster/ gaas achter galmborden	G		
Voorgevel (west)			
- rond venster	G	Voor zover waarneembaar.	
<u>1.7 Glas/ schilderwerk</u>			
1.7.1 <i>Beglazing</i>			
Voorgevel (west)			
- beglazing rond venster	G		
- stopverf	R		
1.7.2 <i>Schilderwerk</i>			
Onderdelen			
- rond venster	R	Schraller en gescheurd schilderwerk. Binnenzijde is tevens schraal en vervuild.	○ Behandelen schilderwerken op termijn.
- overig schilderwerk alle zijden	R	Licht vervuild en doffer (pigmentverlies) geworden schilderwerk.	



RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Dakruiter
<u>1.8 Diversen</u>			
Algemeen			
- verankering sporen / keperbalken met boven tafelement	R	De verankeringen zijn geroest.	
- verankering tafelement met hoekstijlen	G		
- muur- en balk verankeringen (in westelijke gevel)	R	Geroest.	
<u>2. DAKEN</u>			
<u>2.1 Kapconstructies</u>			
<u>2.1.1 Hout</u>			
Ingesnoerde naaldspits			
- muurplaat	R	Op de zuidwesthoek is de muurplaat gerot/ vermolmd. Veroorzaakt door een oude lekkage.	○ Herstel is niet aan de orde.
- spitsconstructie	R	Op enkele plaatsen aangetast door houtborende insecten. Vermoedelijk oude – niet actieve - aantastingen.	
<u>2.2 Dakbedekking</u>			
<u>2.2.3 Leien</u>			
Spitsconstructie			
- lei bedekking (sjabloondekking/ rijndekking)	R	De kwaliteit van de leien gaat achteruit. De porositeit wordt hoger. Een enkele lei is gescheurd; een geringe kans op lekkage.	○ Regelmatig controle en onderhoud uitvoeren. ○ Rekenen op het vervangen van de leien op termijn.
			
		Leibedekking met dak(vlaggen)luik.	
- dakbeschot	G	Arm geschaafde delen.	
Torenvoet (verticale delen)			
- rijndekking	R	De kwaliteit van de leien gaat achteruit. De porositeit wordt hoger.	○ Als bovenstaande.
<u>2.3 Loodaansluitingen</u>			
Spits		Voor zover waarneembaar.	
- gevlienderd keperlood	R		
- voetlood leibedekking	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Dakruiter
Onderste gedeelte toren			
- afdekking houten waterlijsten	G	Zie rubriek 1.2.3.	
- afdekking natuursteen waterlijst	G		
- loodaansluiting met kerkdak	G		
<u>2.6 Dakopeningen</u>			
<u>2.6.4 Luiken</u>			
Dakvlak west			
- lood bekleed vlaggenluik	G	Voor zover controleerbaar.	
<u>2.8 Diversen</u>			
Bekroning			
- kruis (smeedijzer)	G	Minimale roestplekjes.	
- windvaan en pijnappel	G		
- loden muts	R	Enkele spijkergaten in het lood.	
Wijzerplaten noord, zuid en west			
- wijzers en platen	G	De afwerking wordt wat schraler/ doffer.	
<b>3. INTERIEUR</b>			
<u>3.2 Dragende constructies/vloeren</u>			
<u>3.2.1 Dragende constructie/ vloeren</u>			
Tweede verdieping (ter hoogte kerkzolder)			
- onderslagen	R	In het verleden plaatselijk hersteld. Op de hoek zuidwest is een extra balk over de (zuidelijke) onderslag aangebracht. Het blok hieronder (onder de hoekstijl zuidwest) is gekanteld. De oude stijl/ staander (onder de onderslag) staat schuin. De onderslag rust op een klein oppervlak.	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Onder controle houden. Vermoedelijk al lange tijd in deze situatie.</li> <li>○ De klos opnieuw (recht en klemmend) aanbrengen.</li> </ul>
			
		De extra balk over de onderslag (rode pijl) en de gekantelde klos (groene pijl).	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Dakruiter
	De eiken zuidelijke onderslag is bij de oplegging op de oostelijke stijl beschadigd en aangetast door bonte knaagkever.		
- stijlen	G Op de noordelijke onderslag ligt ter hoogte van de oostelijke stijl een beetje boormeel van de bonte knaagkever. De zuidwestelijke stijl staat schuin, echter voldoende stabiel.		
- schoren/ kruizen	G		
- trekstangen	R Enkele trekstangen zijn oppervlakkig roestig.		
Derde verdieping (ter hoogte van uurwerk)			
- onderslagen	G De zuidelijke onderslag is gescheurd. De noordelijke onderslag is aangegoten/ hersteld met een kunsthars.		
- vloer (hout)	G		
- stijlen	R De noordwestelijke stijl is in het verleden aan het ondereinde aangegoten. Beide oostelijke stijlen zijn aangetast door de bonte knaagkever, mogelijk betreft het een actieve aantasting. De oostelijke stijlen zijn tevens wat gemolmd/ vermolmd.	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Periodiek controle uitvoeren m.b.t. houtborende insecten (betreft de gehele torenconstructie).</li> <li>○ Een behandeling/ bestrijding is (nog) niet aan de orde.</li> </ul>	
- trekstang verankering	R In de zuidwestelijke hoek geroest in het metselwerk.		
- schoren/ kruizen (hout)	R Het kruis in de zuidelijke wand is door bonte knaagkever aangetast. Vermoedelijk actief.		
- staalconstructie	R Voor zover waarneembaar. In het metselwerk roestig, waardoor het muurwerk is gescheurd.	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Op termijn ontroesten en behandelen.</li> </ul>	
Vierde verdieping (klokkenzolder)			
- onderslag (vierkant)	R Beschadigd en gescheurd hout. De onderslagbalk aan de zuidzijde is door bonte knaagkever aangetast. Vermoedelijk een actieve aantasting.	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Periodiek controle uitvoeren/ zie bovenstaande betreffende de houtborende insecten.</li> </ul>	
- vloer (hout)	G		
- loodbekleding vloer	R Het lood rondom het trapgat is wat verwrongen.		
- loodbekleed luik	G Voldoende hersteld.		
- staal bij muurstijlen	G		
- muurstijlen	R Veel inkepingen t.b.v. de aangebrachte staalconstructies. De zuidoostelijke stijl is gescheurd. De oostelijke muurstijlen zijn tevens plaatselijk vermolmd. De zuidwestelijke en noordwestelijke stijl zijn vervangen.		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Dakruiter
	Hoekstijlen tegen wandbeschietingen en metselwerk aan zijn veelal aan die (niet zichtbare) zijden aangetast door houtborende insecten/ rot/ schimmel.		
- schoren	G Van enkele schoren zijn de bevestigingen roestig.		
<b>3.5 Trappen</b>			
Algemeen			
- trappen (hout)	R Zie ook rubriek 4.2.1.		
<b>3.9 Diversen</b>			
Klokkenstoel			
- stalen onderslagen	G		
- stalen klokkenstoel	G De bevestigingsbouten van de onderlinge delen zijn licht geroest.		
Grote klok			
- luidklok	G		
- ophanging klok	G		
- klepel	G		
- klepelvoering	G		
- klepel ophanging	R Het oog t.b.v. de ophanging is roestig.		
- luidas (eiken)	G		
- lagering klok	G		
- luidwiel	G		
- aandrijving (elektrisch)	G		
- slaghamers	G		
Kleine klok			
- luidklok	R Mogelijk is de klok aan de binnenzijde gescheurd. Geen heldere klank.	○ De klok door een hierin gespecialiseerd bedrijf laten controleren.	
- ophanging klok	G		
- klepel			
- klepel ophanging	R Het oog is erg roestig. Hierdoor kan de klok op termijn scheuren.		
- luidwiel	G		
- luidas (eiken)	G		
<b>4. DIVERSEN</b>			
<b>4.1 Technische installaties</b>			
<b>4.1.1 Algemeen</b>			
Installaties			
- inspectie	N.B. Controle op de werking van de zich in of op een gebouw bevindende installaties valt buiten de inspectie van de Monumentenwacht.		



RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Dakruiter
<p>4.1.2 <i>Bliksembeveiliging</i></p> <p>Installatie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- inspectie</li> </ul>	<p>N.B. De inspectie van de bliksembeveiliging heeft uitsluitend betrekking op de uitwendige installatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Betreffende de juiste functionering, dient u de installatie periodiek te laten doormeten.</li> </ul>	
<p>4.2 <u>Bereikbaarheid en toegankelijkheid</u></p> <p>4.2.1 <i>Interieur (toegankelijkheid)</i></p> <p>Verlichting</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- algemeen</li> </ul> <p>Vervuiling</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- algemeen</li> </ul> <p>Trappen/ ladders</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- trap naar 1<sup>e</sup> verdieping</li> </ul>	<p><b>G</b> Overall is voldoende oriëntatie verlichting aanwezig of daglicht toetreding.</p> <p><b>G</b> Lichte vervuiling aanwezig.</p> <p><b>M</b> Geen luik op het trapgat aanwezig.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ De dakruiter af en toe schoonmaken.</li> <li>○ Een luik op het trapgat aanbrengen, of een hekwerk om het trapgat.</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- trap naar 2<sup>e</sup> verdieping</li> <li>- trap naar 3<sup>e</sup> verdieping</li> <li>- ladder naar klokkenvloer</li> <li>- ladder naar spits</li> </ul> <p>Vloeren</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 1<sup>e</sup> verdiepingsvloer</li> <li>- 2<sup>e</sup> verdiepingsvloer</li> </ul>	<p><b>G</b></p> <p><b>G</b></p> <p><b>G</b></p> <p><b>G</b></p> <p><b>G</b></p> <p><b>M</b> Een groot deel van de vloer is open en niet afgeschermd met een leuning.</p> 	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Open delen geheel dichtleggen. Rondom het trapgat een leuning aanbrengen.</li> </ul>	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES
<ul style="list-style-type: none"><li>- 3<sup>e</sup> verdiepingsvloer</li><li>- klokkenvloer</li><li>- vloer in spits</li></ul> <p>4.2.2 <i>Exterieur (bereikbaarheid)</i></p> <p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- exterieur</li></ul>	 <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>G</p> <p>De spits is via het kerkdak (buitenom) bereikbaar m.b.v. klimhaken/ ladderhaken.</p>	<p><i>Dakruiter</i></p>